

P	U	S	Č	P	S	N
					I	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

RUJAN 12

- 7. rujna Dan hrvatskih voda
- 8. rujna Međunarodni dan pismenosti
- 15. rujna Međunarodni dan demokracije
- 16. rujna Međunarodni dan zaštite ozonskog omotača
- 21. rujna Međunarodni dan mira
- 22. rujna Europski dan bez automobila
- 23. rujna Dan europske baštine
- 26. rujna Europski dan jezika

Uštedi, poštedi, spasi okoliš i zdravlje!
Demokracija i ljudska prava su IN!

U rujnu obilježavamo nekoliko datuma posvećenih zaštiti okoliša i kulturne baštine. Iako se o očuvanju okoliša mnogo govori, pitanje je koliko smo doista svjesni manjih ili većih zagađenja ili energetske rastrošnosti u svakodnevnom životu: nepotrebno upaljenih svjetala, bacanja papirića na cestu, nerazvrstavanja smeća... Pokušajmo to promijeniti!

Dva datuma u rujnu značajni su međunarodni dani: demokracije i mira. Riječ demokracija potječe od grčkih riječi "demos" – narod i "kratein" – vladati. „Vladavina naroda“ kao oblik društvenog uređenja poznata je još od 6. st. pr. Kr. a tijekom povijesti demokracije su cvale, bivale ugrožene ili ukidane te ponovno uspostavljane diljem svijeta. Ujedinjeni narodi su 2007. godine priznali neuništivost univerzalnosti načela demokracije proglašivši 15. rujna Međunarodnim danom demokracije. Toga dana je istaknuto da „iako sve demokracije dijele ista obilježja, ne postoji jedinstveni model demokracije“ te da „demokracija ne pripada ni jednoj zemlji ili regiji“.

Krajnji cilj demokracije je očuvanje i promicanje dostojanstva i temeljnih prava pojedinaca, uspostava socijalne pravde, poticanje gospodarskog i socijalnog razvoja društva, jačanje socijalne kohezije te izgradnja okoline povoljne za međunarodni mir.

Stoga su demokracija, razvoj i ljudska prava – a sve u službi mira – međusobno povezani.

Demokracija promiče i štiti ljudska prava kako bismo svi, bez obzira na rasu, rod, osobna uvjerenja i stil života, mogli sudjelovati u stvaranju zakona i politike. Ljudska prava uključuju i pravo na slobodu izražavanja, pravo na slobodno udruživanje s drugim ljudima te pravo na izbor zastupnika na slobodnim i poštenim izborima. U demokraciji građani igraju aktivnu ulogu u političkom i društvenom životu (Hrvatski sabor, edukativni letak – Demokracija).

Praktikum

1. Pogledajte fotografije, filmove ili pročitajte tekstove koji prikazuju posljedice zagađenja po okoliš i ljude. Naprimjer: zagađenja u Kini: www.chinahush.com/2009/10/21/amazing-pictures-pollution-in-china.
-> Je li ugroženo dostojanstvo pojedinca i zajednice?

2. Dosjetite se svih radnji koje činite u svakodnevnom životu, a koje doprinose zagađenju i energetske rastrošnosti.
-> Možete li biti odgovorniji za svoj okoliš (što kažu vašu prijatelji i obitelji o svojoj odgovornosti)? Pokušajte se u ovoj školskoj godini pridržavati nekoliko odluka vezanih uz očuvanje zdravlja i okoliša i podijelite ih s drugima.

3. Ustavom je određeno da je Republika Hrvatska socijalna država i država socijalne pravde.
-> Razgovarajte s profesorima, prijateljima i u obitelji: gdje je vidljiva socijalna država i socijalna pravda (u kojim zakonima, ponašanju, politikama)?
-> Pomažete li svojim prijateljima, obitelji, susjedima, djeci u Africi...?

4. Upoznajte zemlje u kojima demokracija još (u najvećoj mjeri ili uopće) nije uspostavljena (Sjeverna Koreja, brojne afričke države...).
-> Koja su ljudska prava u tim zemljama ugrožena?

P	U	S	Č	P	S	N
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

LISTOPAD 12

- 1. listopada Međunarodni dan starijih osoba
- 2. listopada Međunarodni dan nenasilja
- 5. listopada Svjetski dan učitelja
- 8. listopada Dan neovisnosti
- 10. listopada Svjetski dan mentalnog zdravlja
- 13. listopada Međunarodni dan smanjenja prirodnih katastrofa
- 15. listopada Međunarodni dan slijepih
- 16. listopada Međunarodni dan hrane
- 17. listopada Međunarodni dan borbe protiv siromaštva
- 24. listopada Dan ujedinjenih naroda
- 28. listopada Dan gluhih osoba
- 31. listopada Svjetski dan štednje

Dobro dobrim uzvрати: pomaganjem drugima, svi se osjećamo bolje!

Listopad nas podsjeća na razne skupine ljudi koji se nalaze u potrebi: materijalnoj, društvenoj, fizičkoj, duševnoj. Svatko od nas također često osjeća potrebu za tuđim društvom, osmijehom, pomoći, lijepom riječi, utjehom... Pribjegavanje nasilju može proizlaziti iz nezadovoljstva zbog neostvarenih potreba. Budući u listopadu obilježavamo i dan nenasilja, prijedlog za suzbijanje nasilja može biti – činiti dobro! Čineći dobro smanjujemo mogućnost pojave nasilja!

Nekoliko korisnih informacija o dobrom ponašanju...

Ponašanje koje je usmjereno ostvarivanju ili poboljšanju tuđe dobrobiti ili smanjenju tuđe boli, teškoće ili patnje, a da se za to ne očekuje nikakva vanjska nagrada, zove se pro-socijalno ponašanje. Budući se radi o „poklonjenom“ dobru drugome (ne očekuje se što zauzvrat), drugi se može osjećati slobodan ne uzvratiti ili uzvratiti dobrim istoj i/ili nekoj drugoj osobi. Istraživanja pokazuju kako je vjerojatnost da će osoba, baš zato što je slobodna, biti potaknuta uzvratiti dobrim – veća (www.prosocialita.it).

Praktikum

1. Pogledajte film “Pay it forward” (2000., redateljica: Mimi Leder), temeljen na istoimenom romanu Catherine Ryan Hyde, o dječaku koji je smislio način na koji je moguće stvarati bolji svijet; pogledajte petminutni film na YouTube-u: “Give a little love” www.youtube.com/watch?v=ID0kgP9IVhs,k o „zaraznosti“ dobrote.

2. Razmislite: što kao pojedinac ili skupina vi možete učiniti na dobrobit drugima (obitelji, prijateljima, slučajnim prolaznicima...) i biti primjer drugima za dobro: darovati komu osmijeh, svoje vrijeme i sposobnosti, pružiti fizičku pomoć, dati savjet, informaciju, podijeliti što svoje s drugima...

3. Vježbajte izabrana ponašanja tijekom ovoga mjeseca i opažajte reakcije drugih i utjecaj koji takvo ponašanje ima na vas same (koje osjećaje, misli i ponašanja ono budi u vama?)!

4. U Hrvatskoj živi oko 5800 slijepih osoba. Posjetite web stranicu Hrvatskog saveza slijepih: www.savez-slijepih.hr i pogledajte televizijske spotove.

5. Međusobno podijelite vlastita iskustva na kraju mjeseca i zapišite ih u Kalendar!

P	U	S	Č	P	S	N
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

STUDENI 12

- 10. studenog Svjetski dan znanosti za mir i razvoj
- 13. studenog Svjetski dan ljubaznosti
- 15. studenog Svjetski dan filozofije (treći četvrtak u mjesecu) Početak mjeseca borbe protiv ovisnosti
- 16. studenog Međunarodni dan tolerancije
- 18. studenog Dan sjećanja na Vukovar
- 20. studenog Svjetski dan djece
- 25. studenog Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama

Filozofija, ljubav prema mudrosti.

Svjetski dan filozofije međunarodna je manifestacija koju je 2002. godine pokrenuo UNESCO-ov Ured za filozofiju. Manifestacija je zamišljena kao niz predavanja o filozofiji za širu javnost radi boljeg razumijevanja struke i mjesta filozofije u suvremenom svijetu, a obilježava se svakog trećeg četvrtka u studenom. Platon je rekao da tek nakon što smo se dovoljno približili određenim (filozofskim) problemima i nakon što smo o njima dovoljno dugo raspravljali u suživotu s drugima, njihov pravi značaj odjednom se rasvjetljava duši, poput svjetla koje stvara jedna iskra i koje se potom širi samo od sebe (VII. pismo, 341 b-d). Platon je velik zagovornik i teoretičar dijaloga: dijalog omogućuje postizanje dogovora oko važnih ljudskih pitanja i donošenje odluka u društvu. Stoga je važno naučiti zauzimati stavove i moći ih prenijeti drugima kako bismo se na pravi način zalagali za ljudske vrijednosti i opće dobro.

Vježbom koju navodimo desno možete preispitati svoje stavove o nekoj vrijednosti i steći uvid u težinu zadatka onih koji su odgovorni za donošenje odluka.

Praktikum

1. Pročitajte filozofski tekst o nekoj ljudskoj vrijednosti (Obrana Sokratova između ostalog govori o pravdi, Nikomahova etika o Aristotelovu poimanju prijateljstva, vrhunskog dobra i dr., VII. pismo o Platonovim idealima politike itd.) ili izaberite sami o kojoj biste vrijednosti raspravljali.
2. Profesor ili jedan učenik otvara raspravu, postavlja problem, vodi raspravu i daje zaključak.
3. Razgovarajte u skupini, poštujući pravilo da svatko ima priliku izraziti svoje mišljenje, o zadanoj vrijednosti: → s kojim se dijelom izabranog teksta koji govori o toj vrijednosti slažete ili ne slažete, koje asocijacije ta vrijednost budi u vama, kako biste je definirali, zašto je vama ona važna ili nije, kako se ona može ostvariti u društvu...?
4. Voditelj rasprave oblikuje zaključak do kojeg je rasprava dovela (→ je li bilo podijeljenih mišljenja? Jeste li uspjeli postići konsenzus?).
5. Razgovarajte o tome jesu li i na koji su način tuđa razmišljanja utjecala na promjenu vašeg razmišljanja. → Je li vam se svidio ovakav način razgovora o vrijednostima? Što vam je bilo teško? Jeste li zadovoljni zaključkom do kojeg je rasprava dovela? Na što vas je rasprava potaknula?

P	U	S	Č	P	S	N
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31	PROSINAC					12

- 1. prosinca Svjetski dan borbe protiv AIDS-a
- 2. prosinca Međunarodni dan borbe protiv ropstva
- 3. prosinca Međunarodni dan osoba s invaliditetom
- 5. prosinca Međunarodni dan volontera
- 9. prosinca Međunarodni dan borbe protiv korupcije
- 10. prosinca Dan ljudskih prava
- 11. prosinca Međunarodni dan planine
- 18. prosinca Međunarodni dan migranata
- 20. prosinca Međunarodni dan solidarnosti
- 25. prosinca Božić

Imam pravo... i odgovornost.

U prosincu obilježavamo nekoliko datuma koji se odnose na ljudska prava i odgovornosti. Posebno je ljudskim pravima posvećen 10. dan u mjesecu, dan kada je 1948. godine potpisana Opća deklaracija o ljudskim pravima i po prvi puta u povijesti čovječanstva priznato pravo svih ljudi na "život, slobodu i sigurnost – bez ikakvih razlika".

Deklaracija sadrži 30 članaka, koji su kasnije razrađeni u međunarodnim ugovorima, regionalnim instrumentima ljudskih prava, nacionalnim ustavima i zakonima.

Volonterstvo je u Republici Hrvatskoj definirano Zakonom o volonterstvu i smatra se dobrovoljnim ulaganjem osobnog vremena, truda, znanja i vještina kojima se obavljaju usluge ili aktivnosti za dobrobit druge osobe ili za opću dobrobit – bez postojanja uvjeta isplate novčane nagrade ili druge imovinske koristi za obavljeno volontiranje.

Istraživanja pokazuju kako su volonteri sretni ljudi!

Praktikum

1. Pročitajte uvodne i osnovne dijelove Opće deklaracije o ljudskim pravima Ujedinjenih naroda (1948.) i Europsku socijalnu povelju Vijeća Europe (1961.) u dijelu koji se odnosi na djecu do 18. godine.

2. Podijelite se u skupine koje će definirati:

- a) vaša prava, kao učenika, djeteta, građanina...
- b) institucije i osobe koje su dužne osigurati ta prava i način na koji ih mogu osigurati te institucije i osobe kojima se možete obratiti zbog kršenja svojih prava
- c) vaše dužnosti i obveze kao učenika, djeteta, građanina...
- d) na koji način možete vi doprinijeti poštivanju tuđih prava

3. Posjetite web stranicu Hrvatske mreže volonterskih centara: www.hmvc.net i saznajte više o volontiranju. Obratite se volonterskom centru, prema mjestu stanovanja, koji će vam pomoći u pronalaženju udruge ili ustanove u kojoj možete provesti nekoliko sati (ili dana, mjeseci) pomažući i radeći s drugima.

Pišite nam što ste radili i kako ste se osjećali na: pragma@udruga-pragma.hr ili Pragma, Maksimirska 51A/II, Zagreb.

Vaša ćemo iskustva objaviti na našoj web-stranici: www.udruga-pragma.hr.

P	U	S	Č	P	S	N
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

SIJEČANJ 13

- 1. siječnja Nova godina
Svjetski dan mira
- 6. siječnja Sveta tri kralja
– Bogojavljenje
- 10. siječnja Svjetski dan smijeha
- 15. siječnja Dan međunarodnog
priznanja Republike
Hrvatske
- 27. siječnja Svjetski dan
vjerske slobode

Mir, sloboda i osmijeh

Ideja o slobodi vjere sadržana je u članku 18. Opće deklaracije o ljudskim pravima koji glasi:
„Svatko ima pravo na slobodu mišljenja, savjesti i vjere; to pravo uključuje slobodu da se mijenja vjera ili uvjerenje i slobodu da se, bilo pojedinačno ili u zajednici s drugima, javno ili privatno, iskazuje svoja vjera ili uvjerenje poučavanjem, praktičnim vršenjem, bogoslužjem i obredima“.
Glavne svjetske religije su: kršćanstvo, judaizam, islam, budizam i hinduizam.

Smijeh zahtijeva rad 15 mišića lica. U odrasloj dobi smijemo se oko 17 puta dnevno a najmlađi to čine oko 300 puta dnevno. Žene se češće smiju muškarcima, nego muškarci ženama. U Njemačkoj je osnovana i prva škola smijeha, gdje polaznici uče o načinu smijanja i pozitivnim stranama smijeha. Svjetski dan smijeha se obilježava 10. siječnja a to se čini kako bi se ljudi više smijali – jer smijeh je najbolji lijek.

Praktikum

1. Dan vjerske slobode možete obilježiti kratkim izlaganjem i predstavljanjem jedne od svjetskih religija ili radionicom kojoj je cilj da sudionici jedni drugima pošalju lijepe i pozitivne poruke:
-> poslati jednu lijepu poruku nekome u krugu, ali za slanje poruke uzeti poštara. Njemu ili njoj šapnuti poruku i ime osobe kojoj je treba prenijeti.
On ili ona će tada otići do osobe kojoj je poruka namijenjena i šapnuti joj tu lijepu poruku u uho.
Primatelj će poruku izreći naglas tako da svi čuju je li ostala ista.
Primatelj tada postaje poštar i ustaje sa svog stolca, na koji sjeda poštar, koji postaje pošiljalatelj nove lijepe poruke – i tako redom, dok svi ne prime po jednu poruku.

2. Organizirajte radionicu zabavnih pitanja koja potiču maštu, humor i smijeh: pitanja koja započinju sa “Što bi se dogodilo da...?”:
-> Što bi se dogodilo da drveće na zemlji postane plavo?
Što bi se dogodilo da sutra nestanu svi automobili sa zemlje?
Što bi se dogodilo kada bi svi ljudi nosili istu odjeću?
Što bi se dogodilo kada bi ljudi mogli letjeti?
Što bi se dogodilo da nitko na svijetu ne čisti kuću?

P	U	S	Č	P	S	N
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28			

VELJAČA 13

- 1. veljače Početak tjedna pozornosti na poremećaje prehrane
- 7. veljače Međunarodni dan života
- 11. veljače Svjetski dan bolesnika
- 14. veljače Valentinovo – Dan zaljubljenih
- 15. veljače Dodjela književne nagrade za djecu „Grigor Vitez“
- 17. veljače Pepelnica (Čista srijeda)
- 21. veljače Međunarodni dan materinskog jezika
- 25. veljače Hrvatski dan nepušenja – Dan bez dima
- 26. veljače Hrvatski dan liječnika

Mjesec zdravlja, ljubavi i bogatstva hrvatske književnosti

Važan dio zdravog načina života je i provođenje pravilne, odnosno zdrave, prehrane. Hrana je naša svakodnevna potreba i izuzetno je važno kakvu hranu, koliko i kada unosimo u organizam. Proučavanjem namirnica u prehrani znanstvenici su utvrdili kako hrana mora biti punovrijedna kako bi sačuvala naše zdravlje, kako bi organizam održala u dobru fizičkom i duševnom stanju, osobito radi jačanja obrambenih snaga tijela protiv bolesti. Hranjivost namirnica mjeri se energetsom vrijednošću. Namirnice koje se koriste u prehrani ne trebaju biti skupe kako bi bile zdrave. Postoje skupe namirnice koje su i zdrave, ali nije nužno da namirnice budu skupe kako bismo zaključili kako se hranimo zdravo. Naprotiv, važan je naš vlastiti odnos prema hrani, njezinoj energetskej i vitaminskoj vrijednosti i neškodljivosti, obzirom na način kako je proizvedena ili uzgojena. U Hrvatskoj je prvi tjedan veljače posvećen poremećaju prehrane s ciljem skretanja pozornosti javnosti na loše prehranske navike i sve veću pojavnost pretilosti i poremećaja hranjenja, kao i na potrebu podizanja svijesti o važnosti pravilne prehrane i održavanja pravilne tjelesne težine. Poremećaji u prehrani (anoreksija i bulimija) znak su najčešće drugih problema koji se javljaju osobito u adolescenata. Istraživanja pokazuju kako je poremećaj prehrane u izravnoj vezi s osjećajem mržnje prema vlastitu tijelu i nedostatka samopouzdanja.

Hrvatska je zemlja bogate kulturne tradicije, u kojoj značajno mjesto imaju stvaralaštvo i tiskanje knjige. Većina teoretičara kao godinu početka hrvatske dječje književnosti navodi 1850. kada je prvu zbirku priča za djecu izdao poznati pedagog i učitelj Ivan Filipović. Andersenova nagrada, najveća svjetska nagrada na području dječje knjige, dodjeljuje se od 1956. godine piscima, a u Hrvatskoj je prva nagrada za dječju knjigu ustanovljena 1967. godine i dobila je ime po pjesniku Grigoru Vitezu. Nagradu je utemeljio Savez društava „Naša djeca“ Hrvatske, a dodjeljuje se za tekst i ilustracije odabrane iz tekuće jednogodišnje produkcije.

Praktikum

1. Posjetite stranicu www.zdravi-grad-porec.hr/strucne teme poremecaji hranjenja.php Zdravi grad Poreč, i informirajte se o poremećajima u prehrani. Poremećaji u prehrani opasna su bolest, a oboljelima je potrebna velika podrška kako bi se izliječili. Napišite pismo podrške oboljelima i stavite ga na Kalendar!
2. Sastavite upitnik „Zdravi obroci tijekom dana“ u kojem ćete ispunjavati što volite, a što ne volite jesti; što je zdravo, a što nije. Napravite razrednu prezentaciju a zbirne rezultate zaljepite u Kalendar!
3. → Tko je bio Grigor Vitez i tko su dobitnici nagrada? Pogledajte na web-stranici Saveza društva Naša djeca Hrvatske: www.savez-dnd.hr i pročitajte knjige nekih autora.

P	U	S	Č	P	S	N
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31
OŽUJAK						13

- 1. ožujka Hrvatski dan nepušenja
- 5. ožujka Svjetski dan molitve
- 8. ožujka Dan ženskih prava i međunarodnog mira
- 11. ožujka Dani hrvatskog jezika (11-17. ožujka)
- 15. ožujka Svjetski dan prava potrošača
- 20. ožujka Međunarodni dan kazališta za djecu i mlade
- 21. ožujka Svjetski dan pjesništva
- 22. ožujka Svjetski dan voda
- 27. ožujka Svjetski dan kazališta
- 31. ožujka Uskrs

Mjesec zaštite potrošača i hrvatskog jezika

Svjetski dan prava potrošača obilježava se od 15. ožujka 1983. godine u 110 država čije su udruge za zaštitu potrošača članice organizacije Consumers International. Glavna skupština Ujedinjenih naroda 1985. godine je usvojila "UN-ov vodič za zaštitu potrošača". Vodič sadrži osam temeljnih prava potrošača koja predstavljaju smjernice za definiranje nacionalnih politika kao sustava zaštite ljudskih prava, dostojanstva i gospodarskih interesa potrošača. Proslava ovog dana korijene ima i u "Deklaraciji o osnovnim pravima potrošača", koju je donio bivši američki predsjednik John F. Kennedy 15. ožujka 1962. godine. Predstavljajući svoju Deklaraciju američkom Kongresu 13. ožujka te godine Kennedy je rekao: "Potrošači... uključuju sve nas. I mene kao predsjednika SAD-a. Potrošači su najveća gospodarska skupina na koju utječe skoro svaka javna ili privatna gospodarska odluka. Oni su najvažnija skupina čiji se stavovi vrlo često ne čuju. Glas potrošača mora se čuti." Tom Deklaracijom utvrđena su četiri temeljna prava potrošača na tržištu roba i usluga: pravo na sigurnost roba i usluga; pravo na cjelovitu, istinitu i pravodobnu informaciju; pravo na izbor roba i usluga; pravo potrošača da se čuje njihov glas. Svjetski dan prava potrošača je i prigoda kako bi se javno dignuo glas protiv zloupotreba na tržištu roba i usluga i socijalne nepravde, koji ugrožavaju prava potrošača.

U Hrvatskoj se svake godine od 11. do 17. ožujka obilježavaju Dani hrvatskoga jezika. Ta kulturna manifestacija utemeljena je odlukom Hrvatskog sabora 1997. godine, na spomen Deklaracije o nazivu i položaju hrvatskoga književnog jezika. Deklaracija je bila izraz borbe za hrvatski jezik, njegov samostalni razvitak bez ičije nadređenosti, borbe da hrvatski narod svoj jezik naziva vlastitim imenom – hrvatski jezik, bez ikakvih drugih atributa ili dvosmislenosti. Središnja hrvatska znanstvena ustanova za proučavanje i njegovanje hrvatskoga jezika jest Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje. Osnovan je 1948. g., a pod sadašnjim imenom djeluje od 1997. godine. Temeljna je zadaća Instituta znanstveno proučavanje hrvatskoga jezika, njegovanje hrvatske jezikoslovne tradicije i očuvanje hrvatskoga jezičnog identiteta.

Praktikum

1. Zaštita potrošača ugrađena je i u hrvatsko zakonodavstvo → proučite Zakon o zaštiti potrošača (Narodne novine br. 79/2007, dostupan na www.nn.hr). Posebnu pozornost obratite na činjenice kako su i djeca i mladi potrošači i imaju svojih 8 univerzalnih prava potrošača; imaju pravo na izbor; moraju znati što jedu; imaju pravo na privatnost i druga prava propisana Zakonom.
2. Organizirajte igrokaz „Kupac ima pravo“, u kojem ćete vježbati ponašanje kupca-učenika u trgovačkom centru ili na blagajni kao i upoznati ih s njihovim potrošačkim pravima.
3. Posjetite web-stranicu Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje: www.ihjj.hr, a posjetite i Hrvatski jezični portal: <http://hjp.novi-liber.hr>. Saznajte značenje riječi koje pročitate u knjigama.

P	U	S	Č	P	S	N
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

TRAVANJ 13

- 7. travnja Svjetski dan zdravlja
- 8. travnja Svjetski dan Roma
- 22. travnja Dan planeta Zemlje
- 23. travnja Svjetski dan knjige

Voli bližnjega (i daljnjeg) svoga!

Zaštita i promicanje jednakosti spadaju u najviše vrednote ustavnog poretka Republike Hrvatske, te su pretpostavke za ostvarivanje jednakih mogućnosti i zaštitu od diskriminacije na osnovi rase ili etničke pripadnosti ili boje kože, spola, jezika, vjere... Nekoliko je skupina posebno pogođeno socijalnom isključenošću i siromaštvom u Hrvatskoj: osobe s invaliditetom, osobe s duševnim smetnjama, beskućnici, nezaposleni, umirovljenici i Romi.

Socijalna isključenost i siromaštvo među Romima, kao najbrojnijoj nacionalnoj manjini u Europi, znatno su rašireniji nego u ostalih društvenih skupina.

Procjenjuje se da od oko 9.500 Roma u Hrvatskoj njih 76% živi u apsolutnom siromaštvu. Osim toga, njihovo je siromaštvo često dubinsko i trajno, te pogađa gotovo sve aspekte života, uključujući stanovanje, obrazovanje, zdravlje, zapošljavanje.

PS. Siromaštvo je nedostatak financijskih sredstava – novca, a socijalna isključenost je mnogo šira: ona znači da osoba ne sudjeluje u kulturnom životu (ne ide u kazalište, kino, koncerte...), političkom životu (ne izlazi na izbore, ne kandidira se), društvenom životu (nema prijatelja i ne druži se izvan svoje kuće), poslovnom životu (ne radi, nema prihoda).

Praktikum

1. → Prepoznaješ li siromašne i socijalno isključene ljude, grupe? Pričaj sa svojim prijateljima o siromaštvu u svojoj školi, gradu, selu i razmisli što možeš učiniti kako bi ga bilo manje?

Posjeti www.caritas.hr i pronađi akciju „Za 1000 radosti“, u kojoj si i ti sudjelovao! Napiši u kalendar kakva je tvoja slika budućnosti Hrvatske bez siromaštva i socijalne isključenosti.

2. → Razmislite: zašto u mjestima koja volite (kino, kazalište, mjesta za izlaske) nema Roma?

Novinarski prilog: Težak položaj Roma u Hrvatskoj – Al Jazeera Balkans pomoći će u boljem razumijevanju života Roma: <http://www.youtube.com/watch?v=qZwFTII5ww4>.

Napišite u kalendar svoju poruku Romima i svoj doprinos poboljšanju njihova života u Hrvatskoj.

P	U	S	Č	P	S	N
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

SVIBANJ 13

- 1. svibnja Međunarodni praznik rada
- 3. svibnja Svjetski dan slobode tiska
- 5. svibnja Dan Vijeća Europe
- 9. svibnja Dan europske i Dan pobjede nad fašizmom u Europi
- 11. svibnja Svjetski dan pisanja pisama
- 12. svibnja Dan spomena na hrvatske žrtve u borbi za slobodu i nezavisnost
- 13. svibnja Majčin dan
- 15. svibnja Međunarodni dan obitelji
- 25. svibnja Dan Afrike
- 30. svibnja Dan Hrvatskoga sabora

Svibanj – posvećen radu, obitelji i njegovanju hrvatskog i europskog identiteta

Rad je društvena aktivnost kojom se mijenja priroda ili čovjekova okolina. Radeći, čovjek se osjeća korisno, zadovoljno, pripada nekoj grupi, daje svoje znanje i vrijeme zajednici, a rad mu omogućuje prihode (novac), kojim sudjeluje u društvenoj razmjeni roba i usluga. U obitelji često rade oba roditelja a osim rada izvan kuće mnogo je posla za obitelji i u kućanstvu.

Međunarodni praznik rada se obilježava 1. svibnja kao spomen na velike radničke demonstracije održane u Chicagu (Sjedinjene Američke Države) 1. svibnja 1886. godine. Demonstracije su održane radi zahtjeva radnika za osmosatnim radnim vremenom te poboljšanjem uvjeta rada. U Hrvatskoj je prvi put obilježen 1890. godine u Maksimiru.

Dan Europe obilježava se 9. svibnja svake godine od 1950. godine, kada je Robert Schuman, tadašnji ministar vanjskih poslova Francuske, predstavio prijedlog osnivanja Europske zajednice za ugljen i čelik. Ovaj prijedlog, poznatiji kao "Schumanova deklaracija", smatra se početkom onoga što je danas poznato kao Europska Unija.

Dan Europe je prilika za aktivnosti i festivale koji Europu približavaju njenim građanima. Za posjetitelje su tog dana sve institucije Europske Unije otvorene.

Praktikum

1. Posjetite web-stranicu Vijeća Europe: <http://www.coe.int> i saznajte više o ovoj ustanovi osnovanoj 5. svibnja 1949. godine zbog strahota Drugoga svjetskog rata, a posvećenoj demokraciji i zaštiti ljudskih prava diljem Europe.
-> Kada je Hrvatska (i zašto) postala članicom Vijeća Europe?

2. Razgovarajte sa svojom obitelji ili nastavnicima o radu.
-> Zašto je važno obrazovati se (stjecati znanja i vještine, „naučiti razmišljati“)?
Razmislite o tome koliki trud i žrtvu (ali i radost) tvoji roditelji ulažu kako bi prehranili obitelj i osigurali i tvoju budućnost. Pomognite im u obavljanju kućanskih poslova kako biste im olakšali i omogućili poneki slobodni trenutak za aktivnosti koje ih vesele.

3. Zamislite da je 2022. godina te da upravo završavate fakultet
- napišite (rukom!) pismo sami sebi i opišite kako vidite sebe i svoju obitelj, a kako Hrvatsku.
-> Radite li posao u kojem ste sretni i u kojem ste dobri?
Pošaljite (ili donesite) svoje pismo u: Pragma, Maksimirska 51A/II, Zagreb, a mi ćemo vas posjetiti za 10-ak godina...

4. Napišite na papir što vas zanima o Europskoj Uniji a do sada niste znali. Tijekom Europskog tjedna odgovorite na nekoliko njih; pitanja zapišite i na kalendar. Pročitajte Schumanovu deklaraciju: www.delhrv.ec.europa.eu/images/article/File/Schumanova%20deklaracija.pdf.

P	U	S	Č	P	S	N
					I	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
LIPANJ						13

- 5. lipnja Svjetski dan zaštite okoliša
- 7. lipnja Dan hrvatske diplomacije
- 20. lipnja Svjetski dan izbjeglica
- 22. lipnja Dan antifašističke borbe
- 23. lipnja Dan javne službe
- 25. lipnja Dan državnosti
- 26. lipnja Međunarodni dan borbe protiv zloporabe droga

Mladi postaju diplomati i branitelji ljudskih prava!

Dan državnosti slavimo 25. lipnja 2013. godine kao državni blagdan kojim se obilježava povijesna odluka Hrvatskog sabora donesena istoga datuma 1991. godine.

Tada je više od 94 posto građana donijelo sljedeću odluku:

“1. Republika Hrvatska, kao suverena i samostalna država, koja jamči kulturnu autonomiju i sva građanska prava Srbima i pripadnicima drugih nacionalnosti u Hrvatskoj, može stupiti u savez suverenih država s drugim republikama

i

2. Republika Hrvatska ne ostaje u Jugoslaviji kao jedinstvenoj saveznoj državi.”

Dan državnosti slavimo zahvaljujući diplomaciji – pojmu koji označava vođenje državnih poslova na području vanjske politike putem službenih odnosa s drugim državama i međunarodnim organizacijama, štiteći interese vlastite države i njezinih građana.

Glavna zadaća diplomacije je pregovaranje, zaštita interesa države i njezinih državljana, prikupljanje podataka i izvještavanje i unaprjeđivanje odnosa među državama.

Ujedinjeni narodi su 20. lipnja 2001. godine prvi put obilježili Dan izbjeglica kao znak poštovanja, podrške i trajna podsjećanja na sve koji nisu u svojim domovima. Ratovi i prirodne katastrofe uzrokovali su velike migracije stanovnika diljem svijeta – podaci govore da su čak 44 milijuna stanovnika svijeta u izbjeglištvu.

Praktikum

1. → Imaš li prijatelja ili prijateljicu u inozemstvu?

Ako nemaš, pokušaj ih steći kako bi im rekao da je Hrvatska lijepa zemlja a tvoja Domovina specifična (pregovaraj o ovome sa svojim razrednikom i neka te uvjeri zašto je to istina).

Svakim svojim javnim nastupom (na utakmici u inozemstvu, objavom na društvenim mrežama...) postaješ veleposlanik svoje zemlje i govoriš u njezino ime.

2. Pogledajte na <http://www.youtube.com/watch?v=0hEbx25khYI> film: „In This World“ Michaela Winterbottoma o dvojici afganistanskih tinejdžera, Jamalu i Enayatullahu, koji putuju od Afganistana do Velike Britanije, gdje traže azil. Podijelite dojmove o filmu.

3. U lipnju posebnu pozornost posvećujemo borbi protiv droge – zašto je ona svjetski problem (a ne samo hrvatski)?

→ Poznaješ li koga tko radi u javnoj službi (pogledaj svog profesora, ravnateljicu, medicinsku sestru, liječnika, socijalnog radnika, socijalnog pedagoga...) i tko ti može dati savjet ili informaciju o štetnosti droga?

Posjeti www.udruga-pragma.hr ili pošalji e-mail na: savjetovanje@udruga-pragma.hr i postavi pitanje stručnjacima u Udruzi.

